

Bratři a sestry,

v těchto dnech, kdy stále hrozí válečný konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou, jsem znovu přemýšlel nad poselstvím tohoto příběhu. Nad lidskou touhou mít navrch oproti jiným a být první, nad touhou ovládat, která může mít osobní, lokální a třeba taky světovou dimenzi. Nad touhou nárokovat si, co mi nepatří. Ukazovat svaly, zbraně a svou totalitní mašinerii. Dávat najevo svou moc.

Už za dva týdny vstoupíme do postní doby. Naše pozornost se bude stále více upínat k Jeruzalému. V tomto oddíle se zmínka o Jeruzalému objevuje. Ježíš a jeho učedníci „byli na cestě do Jeruzaléma.“ Dokud Ježíš chodil po Palestině, mohl i za svého působení unikat těm kteří mu usilovali o život. Ale Jeruzalém, to je jáma lvová, to je centrum všeho náboženského a politického dění. Ježíš směřuje záměrně do míst, kde mu hrozí smrtelné nebezpečí.

Ale my s ním v této chvíli v Jeruzalémě ještě nejsme. Jsme teprve na cestě. A na této cestě se odehraje zvláštní incident. Jakub a Jan Zebedeovi osloví svého Mistra s neslýchanou žádostí. Dej nám, abychom měli místo jeden po tvé pravici a druhý po levici ve tvé slávě.“ Tak. Považme v jaké souvislosti je to pověděno. Poté, co Ježíš už třikrát mluvil o tom, že bude poplíván, zbičován, potupen, posmíván a zabit – a tito dva mají zcela jinou starost – myslí na svou slávu, myslí na svoje povýšení. „Nevíte, oč žádáte.“ Nevíte, co mluvíte, vůbec nechápete dění které je na spadnutí, protože jinak byste tak mluvit nemohli. Do té slávy se dostanete pouze tak, že budete pít kalich, který já piji a křtít se křtem, kterým já se křtím. Co se rozumí kalichem, je asi zřetelné – je to kalich utrpení. Co se týče křtu, je to podobné. Nejedná se zde o svátost, ale slovo křest je míněno jako metafora. Asi jako když my mluvíme symbolicky o „křtu ohněm“ a myslíme přitom na nějakou těžkou zkoušku. Křest, o kterém Ježíš mluví, je křest jeho oběti. Tohleto vám slíbit mohu. Tohle vám mohu nabídnout. Ale místa po mé pravici v Boží slávě – to po mě nechtějte, to není moje věc. Ta místa patří těm, jimž jsou připravena. Tak naznačuje, že je to jediné věc Boží.

Všichni asi tu žádost synů Zebedeových rozhořčeně odmítneme. Máme chuť se na ně zlobit jako ostatní učedníci. Ale ruku na srdce, kdybychom si měli vybrat, nevolili bychom i my raději slávu nežli utrpení? Rádi vyzdvihneme a připomínáme odkaz mnohých dávných i docela nedávných trpitelů, kteří ten svůj kalich vypili až do dna. A sami dobře víme, že není snadné následovat Krista na cestě ponížení a v bolesti. Vždyť velmi citlivě registrujeme, když se nám stane třeba jen nepatrná křivda či újma. Alespoň na chvíli být v centru dění, na výsluní, aby se o nás mluvilo, abychom si užili alespoň trošku té slávy,

abychom alespoň trochu vyrostli! Na cestu pohanění pro Kristovo jméno vstupujeme jen velmi váhavě., jakoby se to pro nás nehodilo. Utrpení anebo jen ztráty oproti jiným se bojíme. A je to vlastně zároveň přirozené a pochopitelné, patří to k nám. Ale Pán přece řekl: „Na světě máte soužení, ale doufejte, já jsem přemohl svět.“

Profesor Erazim Kohák přesně vystihl podstatu věci, když psal o tom, kdo je veliký: *„Byl to ten ometálovaný hrdina, který dal rozstřílet vojáky, nebo ta ošetřovatelka, která jim omývala zpocené spánky a zavazovala jim rány obvazy z vlastního prádla, když jiných nebylo? Byl veliký ten, kdo dobýval říše a dělal siroty a vdovy, či ten, kdo se jich zastával? Veliký je ten, kdo neusiluje o velikost, nýbrž o dobro. A malicherně malý je ten, kdo chce být velký, větší, ba největší.“*

Ježíšova slova zní jasně. „Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. Ale ne tak bude mezi vámi.“ Všimněme si, že Ježíš nijak nezpochybňuje světskou moc a vládu. Ale připomíná, jak to tam někdy chodí. Kdo jsou tam velcí, utlačují slabší. Panují nad nimi tvrdou rukou. A touží po nadvládě a někdy i po světovládě, uvažují v kategoriích sfér vlivu a rozumí jenom síle. A rádi jsou v záři reflektorů.

Ale ne tak tomu bude mezi vámi – řekne Ježíš svým dvanácti. Do vašich rukou nemusí patřit moc ani vláda. Nepošilhávejte po významných pozicích ani po teplých židlích. V tom vaše prestiž nespočívá. Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem. Tady je vaše velikost. Ježíš tady přeorientovává pozornost učedníků jinam. Od perspektivy svého království k docela všední přítomné pozemské existenci. A právě tady, kde dosud panují silní nad slabými, se již může prosazovat právě vláda Božího království – skrze pokornou službu. A může to být služba krajně nevděčná, bez fanfár a bez reflektorů a televizních kamer.

Co jiného znamenala oběť Kristova, ne – li pokornou a tichou službu v ponížení, bez vnějších projevů vděčnosti a slávy? „Syn člověka přece nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil.“ Právě tohle musí slyšet zebedeovci i ostatní učedníci. A připomeňme, že o Jakubovi Zebedeovu je psáno ve Skutcích, že jej král Herodes dal popravit mečem. O Janovi toho moc nevíme. Podle jedné teorie i on skončil na popravišti, podle jiné se v pokoji dožil vysokého stáří kdesi v Efezu. Později tedy přece oba pochopili. I jim se nakonec vyjasnilo.

Z historie je mnoho příkladů toho, že na to křesťané zapomněli. Že zaměnili službu za moc. Vedlo to vždycky k úpadku. Naopak tam, kde Kristův lid tomuto pokušení nepodleh, ale věrně konal svou službu bez nároků na odměnu a pochvalu, dočkal se cti a uznání. Vděčně vzpomínám na někdejšího opavského katolického děkana J. Veselého. Člověka opravdu velkého jména. Bylo velké jeho pokornou službou, kterou nekonal jen pro svou církev, ale která měla

rozměr ekumenický a měla taky onen tak potřebný přesah i do občanské společnosti. Člověk vězněný komunisty. Člověk, který nebyl vylepován na billboardech a jezdil ve starém trabantu. To je přece cosi hluboce symbolického. Člověk velký právě jen svojí službou Kristu i lidem. Jistě nebyl sám. Jen se zařadil do dlouhého zástupu pokorných Božích svědků. A ta řada existuje dál a čeká na další, čeká i na nás.....

Společenství, které je ovládáno Duchem služby a oběti, bez nároků, bez reklam, bez plakátů – takové společenství bude ve svém středu vždycky potřebovat každá společnost, ať už si to přizná nebo nikoli. Nejen ty vlivné, kteří mají kdesi vysoko důležité známosti. Ale i ty, kteří kdesi v ústraní slouží starým, nemocným, postiženým a opuštěným.

Kdo se mezi vámi chce stát velikým – buď vaším služebníkem. Zde je velikost, důstojnost a svoboda. Kterýsi básník pověděl - „Vaše urozenost – nemyslet na sebe“. K takové urozenosti Ducha nás náš Pán zve a nám ji daruje.

Kdo chce mezi vámi být první, buď otrokem všech. O tom, kdo je mezi námi první, se už naštěstí nemusíme přít. První mezi námi je Kristus. Ten, který nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé. Amen.

Modlitba: Děkujeme ti, ukřižovaný a vzkříšený Pane, že ses nevyhnul cestě do Jeruzaléma, cestě ponížení a potupy. Prošels jí před námi a za nás. Děkujeme ti za tvou službu až do konce. A prosíme tě, aby tvůj Duch nám dal odvahu na tuto cestu za tebou vykročit a na ní setrvat. Dej, ať svou velikost hledáme tam, kde tys ji pro nás připravil, v pokorné službě lásky. Amen.